

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन, लेखा तथा स्टोर समूहको, पाँचौँ तहको
खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसारका चरणमा परीक्षालिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :- (क) कम्प्युटर सीप परीक्षण	पूर्णाङ्क :- २०
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा(**Written Examination**)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या× अङ्क	समय
प्रथम	(क) सामान्य ज्ञान	८०	४०	वस्तुगत	बहुउत्तर	४० प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
	(ख) बौद्धिक परीक्षण	२०		वस्तुगत	बहुउत्तर	१० प्रश्न × २ अङ्क	
द्वितीय	सार्वजनिक प्रशासन तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	१६ प्रश्न × ५ अङ्क २ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (**Individual Interview**)

पूर्णाङ्क :- ५०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
२. प्रथम र द्वितीयपत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
३. वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूका उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत २ (दुई) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.४ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
४. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
५. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
६. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
७. पाठ्यक्रम लागू मिति :-

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन, लेखा तथा स्टोर समूहको, पाचौँ तहको
खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम-पत्र: सामान्य ज्ञान तथा बौद्धिक परीक्षण

समय- २ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

खण्ड - (क) : सामान्य ज्ञान - ८० अङ्क- ४० × २=८०।

- १ नेपालको आर्थिक, भौगोलिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र राजनैतिक अवस्था तथा प्राकृतिक श्रोत वारे जानकारी (२०अङ्कभार)
- २ सार्क मुलुकहरूको आर्थिक, भौगोलिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र राजनैतिक अवस्था तथा प्राकृतिक श्रोतवारे जानकारी (१०अङ्कभार)
- ३ नेपालको संविधान (प्रदेश सभा, प्रतिनिधि सभा, राष्ट्रिय सभा, राज्यकानीतिहरू, संवैधानिक अङ्ग, मौलिक अधिकार र अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९) (१०अङ्कभार)
- ४ नेपालका आवधिक योजनाहरू (१०अङ्कभार)
- ५ स्वास्थ्य, विज्ञान तथाप्रविधि क्षेत्रका नविनतम उपलब्धीहरू (५अङ्कभार)
- ६ दिगो विकास, वातावरण प्रदूषणका कारक तत्व र नेपालमा वातावरण प्रदूषण नियन्त्रणका लागि गरिएको व्यवस्था (४अङ्कभार)
- ७ नेपालको सन्दर्भमा जनसंख्या, रोजगारी, मानव विकास र गरिवीको अवस्था (५अङ्कभार)
- ८ सार्क, यु.एन.ओ. र विश्वव्यापार संगठन वारे जानकारी (६अङ्कभार)
- ९ समसामयिक राष्ट्रियतथाअन्तर्राष्ट्रिय घटना वारे जानकारी (१०अङ्कभार)

खण्ड - (ख) : बौद्धिक परीक्षण - २०अङ्क

बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test)

1 Verbal Reasoning Test:

(१२अङ्क)

Vocabulary, Jumble words, Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix, Ranking Order Test, Direction and Distance Sense Test, Common Sense Test, Logical Reasoning, Assertion and Reason, Statement and Conclusions, Arithmetical Reasoning/Operation, Decimal, Fraction, Percentage, Ratio, Average, Profit and Loss, Time and Work

2 Non-verbal/Abstract Reasoning Test:

(८अङ्क)

Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification, Figure Matrix, Pattern Completion/Finding, Analytical Reasoning Test, Construction of Squares and Triangles, Figure Formation and Analysis, Rule Detection, Water images, Mirror images, Venn-diagram

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, पाचौं तहको
खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय-पत्र: सेवा सम्बन्धी (सार्वजनिक प्रशासन तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन) ।

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

खण्ड क : सार्वजनिक प्रशासन (८x५ = ४०, १x१० = १०)

१. सार्वजनिक प्रशासन १०
  - १.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा र क्षेत्र
  - १.२ विकास प्रशासन अवधारणा
  - १.३ परम्परागत प्रशासन र विकास प्रशासनमा अन्तर र नेपालमा विकास प्रशासनको महत्व
  - १.४ संगठनका सिद्धान्तहरू पदसोपान, आदेशको एकता, नियन्त्रणको दायरा, समन्वय र अधिकार प्रत्यायोजन
  - १.५ सुशासन अवधारणा र विशेषताहरू
२. कर्मचारी प्रशासन १०
  - २.१ कर्मचारी प्रशासनको अवधारणा, महत्व र विशेषता
  - २.२ भर्ना अवधारणा, भर्ना प्रणाली
  - २.३ पदोन्नती अवधारणा, पदोन्नतीको प्रणाली
  - २.४ कर्मचारी वृत्तिविकास अवधारणा
  - २.५ अवकाश अवधारणा
३. व्यवस्थापनको अवधारणा १०
  - ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा तथा महत्व
  - ३.२ व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू
  - ३.३ टेलरको वैज्ञानिक व्यवस्थापनको सिद्धान्त र सिमाहरू
  - ३.४ फेयलको प्रशासनिक व्यवस्थापनको सिद्धान्त
  - ३.५ म्यक्स वेबरको कर्मचारीतन्त्रको सिद्धान्त
४. व्यवस्थापनको कार्यहरू १०
  - ४.१ योजना अवधारणा, प्रकार र तर्जुमा प्रक्रिया
  - ४.२ निर्णय प्रक्रिया अवधारणा, चरण र प्रकारहरू
  - ४.३ संगठन अवधारणा सिद्धान्त र प्रक्रिया
  - ४.४ अधिकार प्रत्यायोजनका सिद्धान्तहरू
  - ४.५ उत्प्रेरणा अवधारणा र सिद्धान्तहरू
  - ४.६ नेतृत्व अर्थ प्रकार र एक सफल नेतृत्वमा हुनुपर्ने गुणहरू
  - ४.७ नियन्त्रण अर्थ, प्रक्रिया र तरिकाहरू
  - ४.८ समन्वय सिद्धान्तहरू विधिहरू तथा समन्वयका अवरोधहरू

५. कार्यालय तथा अभिलेख व्यवस्थापन

१०

- ५.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
- ५.२ अभिलेख व्यवस्थापनको अवधारणा परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
- ५.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व
- ५.४ फाइल व्यवस्थापनको अवधारणा र उद्देश्य, फाइलिंगका प्रकार परम्परागत र आधुनिक
- ५.४ फाइल वर्गिकरणका आधारहरू वर्णानुक्रम, संख्यात्मक र भौगोलिक, मिति, क्रम र विषयगत
- ५.५ अनुक्रमणिकाको अवधारणा, उद्देश्य र प्रकार तथा आदर्श अनुक्रमणिकाका गुणहरू

खण्ड ख: सार्वजनिक व्यवस्थापन

(८ x ५ = ४०, १ x १० = १०)

१. समय व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, विपत् व्यवस्थापन, कार्यालय व्यवस्थापन, बैठक व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन र जनसम्पर्क व्यवस्थापन
२. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र ग्राहक सन्तुष्टी
३. संगठनात्मक व्यवहार, समूहनिर्माण, समूहगतिशिलता, ट्रेड युनियन र सामुहिक सौदावाजी
४. जिन्सी व्यवस्थापनका मूलभूत पक्षहरू
५. कार्यालयमा पत्र व्यवहार तथा टिप्पणी लेखन
६. निर्णय प्रक्रिया
७. सार्वजनिक सेवा प्रवाह, सेवाग्राही बडा पत्र र कार्य विवरण
८. ऐन, नियमहरू
  - (क) नेपालको संविधान
  - (ख) भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९,
  - (ग) कम्पनी ऐन २०६३
  - (घ) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
  - (ङ) श्रम ऐन, २०६४
  - (च) योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४
  - (छ) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
  - (ज) जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.को प्रवन्धपत्र र नियमावली
  - (झ) जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.को कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०७६

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, लेखा तथा स्टोर समूह, पाचौँ तहको
खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय-पत्र: सेवा सम्बन्धी ।

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

१. सार्वजनिक प्रशासन १०
- १.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा र क्षेत्र
- १.२ विकास प्रशासन अवधारणा
- १.३ परम्परागत प्रशासन र विकास प्रशासनमा अन्तर र नेपालमा विकास प्रशासनको महत्व
- १.४ संगठनका सिद्धान्तहरू पदसोपान, आदेशको एकता, नियन्त्रणको दायरा, समन्वय र अधिकार प्रत्यायोजन
- १.५ सुशासन अवधारणा र विशेषताहरू
२. कर्मचारी प्रशासन १०
- २.१ कर्मचारी प्रशासनको अवधारणा, महत्व र विशेषता
- २.२ भर्ना अवधारणा, भर्ना प्रणाली
- २.३ पदोन्नती अवधारणा, पदोन्नतीको प्रणाली
- २.४ कर्मचारी वृत्तिविकास अवधारणा
- २.५ अवकाश अवधारणा
३. व्यवस्थापनको अवधारणा १०
- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा तथामहत्व
- ३.२ व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू
- ३.३ टेलरको वैज्ञानिक व्यवस्थापनको सिद्धान्त र सिमाहरू
- ३.४ फेयलको प्रशासनिक व्यवस्थापनको सिद्धान्त
- ३.५ म्यक्स वेबरको कर्मचारीतन्त्रको सिद्धान्त

४.	व्यवस्थापनको कार्यहरू	१०
	४.१ योजना अवधारणा, प्रकार र तर्जुमा प्रक्रिया	
	४.२ निर्णय प्रक्रिया अवधारणा, चरण र प्रकारहरू	
	४.३ संगठन अवधारणा सिद्धान्त र प्रक्रिया	
	४.४ अधिकार प्रत्यायोजनका सिद्धान्तहरू	
	४.५ उत्प्रेरणा अवधारणा र सिद्धान्तहरू	
	४.६ नेतृत्व अर्थ प्रकार र एक सफल नेतृत्वमा हुनुपर्ने गुणहरू	
	४.७ नियन्त्रण अर्थ, प्रक्रिया र तरिकाहरू	
	४.८ समन्वय सिद्धान्तहरू विधिहरू तथा समन्वयका अवरोधहरू	
५.	कार्यालय तथा अभिलेख व्यवस्थापन	१०
	५.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व	
	५.२ अभिलेख व्यवस्थापनको अवधारणा परिचय,उद्देश्य,आवश्यकता र महत्व	
	५.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व	
	५.४ फाइल व्यवस्थापनको अवधारणा र उद्देश्य, फाइलिंगका प्रकार परम्परागत र आधुनिक	
	५.४ फाइल वर्गिकरणका आधारहरू वर्णानुक्रम, संख्यात्मक र भौगोलिक, मिति क्रम र विषयगत	
	५.५ अनुक्रमणिकाको अवधारणा, उद्देश्य र प्रकार तथा आदर्श अनुक्रमणिकाका गुणहरू	
६.	लेखा सम्बन्धी आधारभूत अवधारण	१०
	६.१ लेखा अभिलेख तथा लेखापालन अर्थ र महत्व	
	६.२ लेखापालन सिद्धान्त, अवधारणा र परम्परागतप्रचलन	
	६.३ दोहोरो लेखा प्रणाली परिचय, अर्थ र विशेषताहरू	
	६.४ लेखापालनका उद्देश्यहरू	
	६.५ लेखाका सूचनाको प्रयोगकर्ता, लेखापालनको चक्र/प्रकृयाहरू	
७.	आर्थिक कारोवार तथा अभिलेख	१०
	७.१ लेखापालको समिकरण	
	७.२ गोश्वारा अभिलेख, डेविट र क्रेडिटका नियमहरू, प्रारम्भिक अभिलेख पुस्तिका,खाताका प्रकार, नगदी पुस्तिका र सानो नगदी कोष	
	७.३ खाता अन्तिम अभिलेख पुस्तिका, महत्व, प्रविष्टी,सन्तुलन तथाखातावन्दि	

- ७.४ सन्तुलन परिक्षण महत्व, आवश्यकता, ह्रास कट्टीका तरिकाहरू
- ७.५ बैंक हिसाव मिलान अर्थ, मौज्दात फरक पर्नाका कारणहरू, मिलानका तरिकाहरू
८. लागत लेखा १०
- ८.१ लागत लेखाको अर्थ, उद्देश्य र फाइदा
- ८.२ लागत लेखा र आर्थिक लेखाविच भिन्नता
- ८.३ लागत लेखा र आर्थिक लेखाबाट निर्धारित नाफा नोक्सानको रकम फरक हुनाका कारणहरू
- ८.४ अप्रत्यक्ष(शिरोभार) लागत लेखा अर्थ वगृकरण, निर्धारण र वाडफाड
- ८.५ विभिन्न लागतका तत्वहरू सहित उत्पादन लागत निर्धारण, ठेक्का लागत तथा मूल्य निर्धारण
९. लेखापरीक्षण १०
- ९.१ लेखा परिक्षणको अर्थ, आवश्यकता र महत्व
- ९.२ लेखापरीक्षणका प्रकार र तरिका
- ९.३ आन्तरिक लेखा परिक्षण र वाह्य लेखा परिक्षणमा भिन्नता
- ९.४ आन्तरिक लेखापरीक्षणको तरिका
- ९.५ वाह्य/अन्तिम लेखापरीक्षणका सिद्धान्त
१०. आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित ऐन नियमहरू: १०
- १०.१ नेपालको संविधान
- १०.२ नेपालको संविधानमा लेखासम्बन्धी व्यवस्था
- १०.३ कम्पनी ऐन, २०६३
- १०.४ लेखापरीक्षण ऐन, २०४८
- १०.५ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- १०.६ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- १०.७ आयकर ऐन, २०५८ को अग्रिम आयकर कट्टी (Tax Deduction at Source)र कसुर तथा सजाय सम्बन्धी व्यवस्था
- १०.८ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.को प्रवन्धपत्र र नियमावली
- १०.९ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
- १०.१० जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.को कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०७६

कम्प्युटर सीप परीक्षण(Computer Skill Test)
प्रशासन सेवा, प्रशासन, लेखा तथा स्टोर समूह, पाचौ तहको
खुल्ला प्रतियोगिताको अन्तिम चरणमा लिइने
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) को पाठ्यक्रम

1. Windows Basic

- 1.1. Introduction to Graphical Use Interface
- 1.2. Starting and shutting down windows
- 1.3. Basic Windows Elements: Desktop, Taskbar, MS Excel, Recycle Bin etc.
- 1.4. Concept of files and folders
- 1.5. Searching files and folders

2. Word Processing/MS Word

- 2.1. Creating, saving and opening documents
- 2.2. Typing in Devanagari and English
- 2.3. Text formatting (Font, size, color, underline, Italic, Bold etc.) and paragraph formation, Indentation, spacing
- 2.4. Inserting header, footer, page number
- 2.5. Page setting (Margin, page size orientation), previewing and printing of documents

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	Devanagari Typing	५	५ मिनेट
			English Typing	५	५ मिनेट
			Windows basic and MS word	१०	५ मिनेट